

De streefdatum voor inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon is zeer nabij: 1 januari 2009 ligt thans nog nauwelijks meer dan een halfjaar van ons af. Momenteel hebben dertien landen, waaronder Frankrijk, het Verdrag reeds geratificeerd. Enige overschrijding van die datum hoeft nog niet tot onaanvaardbaar uitstel te leiden. Dit is minder nu tegenover uitstel enkele evidente voordelen staan. Na inwerkingtreding van "Lissabon" zal de positie van het recht op bescherming van persoonsgegevens binnen het verdrag veel sterker zijn. Niet alleen krijgt het recht als zodanig meer status door een aparte bepaling in het Verdrag en doordat Handvest van de grondrechten van de EU de lidstaten zal binden. Ook zal rechterlijk toezicht ruimer voor handen zijn doordat de bevoegdheid van het Hof van Justitie ten aanzien van voormalige derde-pijlerkwesties zal zijn uitgebreid. Als daarentegen het kaderbesluit nog vóór de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon wordt vastgesteld, zullen de beperkte bevoegdheden van het Hof nog gedurende vijf jaar ongewijzigd blijven (artikel 10 lid 1 Protocol nr 36 betreffende de overgangsbepalingen). Bovendien kunnen de standaarden in de EG-richtlijn 95/46 als uitgangspunt worden genomen voor de meer specifieke regelgeving op het gebied van justitie en politie. Dit is eerder bepleit door de Europese Commissie in haar toelichting op het oorspronkelijk voorstel voor het derde pijler kader besluit (COM (2005) 475). Met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon zullen de voormalige derde pijler activiteiten kortom in een sterk algemeen raamwerk vallen omtrent bescherming van persoonsgegevens. Nieuw te onderhandelen specifieke regels omtrent gegevensverwerking voor rechtshandavingsdoeleinden zullen binnen dit raamwerk zonder twijfel leiden tot een hoger beschermingsniveau voor de burgers en tot een grotere consistentie met bestaande Europese regelgeving in de eerste pijler

Dat de Europese toezichthouder voor gegevensbescherming (EDPS) de opvatting van de Minister van Justitie over de adequaatheid van het ontwerp kaderbesluit niet deelt, blijkt uit een recente toespraak van hem van 6 mei gehouden op de negende Data Protection Conference in Berlijn. Hij zei daar dat de resultaten van de onderhandelingen over het ontwerp kader besluit "are bound to be disappointing". Hij herhaalde dat het bereik van het kaderbesluit beperkt zal zijn (alleen gegevensverstrekking aan andere lidstaten) en dat de inhoud niet de bescherming biedt die nodig is. Hij wees erop dat het fundamentele probleem is dat de Raad thans alleen bij unanimitieit kan beslissen en dat het Europese Parlement slechts beperkt bij de besluitvorming worden betrokken. "This and more will change as a result of the Lisbon Treaty. This will lead to better decisions and better protection of personal data".

Het moge waar zijn dat een "innoverende benadering van grensoverschrijdende uitwisseling van rechtshandavingsinformatie" nodig is. Het gevaar van het gebruik van het enigszins modieuze woord innovatie is echter dat daarmee overhaaste maatregelen worden gerechtvaardigd welke maatregelen later moeten worden ingetrokken of gewijzigd omdat zij in strijd zijn met het geldende recht. De door de Minister voorspelde aanzienlijke intensivering van uitwisseling van gegevens tussen rechtshandavingsdiensten van de Unie vergt een bedachtzame vernieuwing die bescherming van persoonsgegevens het volle pond geeft.

Hoogachtend,

Vriendelijk groetend,

Prof. mr. C.A. Groenendijk
Voorzitter

Prof. mr. P. Boeles
Secretaris